

SÕITA VÕI MITTE SÕITA?

LAUR KAUNISSAARE

Jevgeni Griškovets, „Linn”. Tõlkija: Tiit Alte. Lavastaja: Lembit Peterson. Kunstnik: Andri Luup. Osades: Anneli Tuulik, Marius Peterson, Lembit Peterson, Kristo Toots ja Helvin Kaljula või Tarmo Song. Esietendus Theatrumi saalis 7. VI 2008.

Kui tahta ühe sõnaga öelda, millest räägib Jevgeni Griškovetsi näidend „Linn” või Theatrumi sama näidendi lavastus, oleks see sõna „tülpinus”. Aga et tark lavastus naljalt lihtsalt ei kirjelda tupikolukorda, vaid kas või vaikimisigi viitab teele labürindist välja, on lavastuse teemat ainult tülpinusele taandada sama petlik kui öelda tülpinuse juurte ja põhjuste kohta, et „tülpinud ja kõik”. Tülpinus „kõige igavesest kordumisest” ja sellega lahutamatu seotud kõrvetav ihalus millegi „muu”, puhtama järele, on pika ajaloo teema ja tal on palju sugulasi: melanhoolia, spliin, *ennui*, *handra*. Ladinakeelne *accidia* on isegi üks seitsmest surmapatust. Siiski, on ka leebemaid seisukohti. Kunagi pidas Jossif Brodski ühe Ameerika kunstülikooli lõpetajatele kõne tülpinuse ülistuseks. Olukord oli paradoksaalne nagu tavaliselt – ehkki oli särav kevad ja üliõpilased elevil, oli see halvav hingeseisund kunagi ees ootamas ka neid. Aga Brodski nägi oma kõnes tülpinust väljakutsena: „Tülpinus on aken, millest avaneb

vaade aja lõpmatusele, ehk siis ümberöeldult iseenda tähtsusetusele. See vahest põhjustabki hirmu üksildaste ja nüride õhtupoolikute ees ja vaimustust, millega vahel vaatad päikesekiires hõljuvat tolmukübet, sama ajal kui kuskil tiktaksub kell, ilm on lämbe ja su tahtjõud näitab nulli.” Tülpinusest vallatud muidugi sõbralikud hüüatused *à la* „eh, ole nüüd” ei aita, aga Brodski jutus on tunda mõistvat ja leebet irooniat. Nii ka Griškovetsi näidendis, nii ka Petersoni lavastuses.

Hangumine ja ihalus

Nimetus linnas elab mees, kelle nimeks näidendis on Tema. Tõsi, teda kutsetakse ka Serjožaks, aga nimi „Tema” annab tegelasele ajatust ja üldistusruumi. Ta on justkui kõik saavutanud: tore naine, töö, laps. Endagi hämmastuseks on ta aga oma paika hangunud elust ja taipamisest, et midagi enneolematult jahmatavat tema elus tõenäoliselt enam ei juhtu, nii tülpinud, et on otsustanud ära sõita. Kõigile „agadele” vaatamata. Ent kuhu ära? Seda ta ei tea, igatahes ära „siit”. Väga kindlalt ei tea ta isegi seda, kas üldse peaks kuhugi sõitma – kas see aitaks? Kõikjal luuravad ju mõistuse seatud „aga’d”. Kui sõita, ja sellestki miskit ei muutu, siis ei anna pärast ju enam mõte ärasõitmisestki lootust. Kuid tahe ja igatsus millegi „muu” jä-

Võib-olla on tülpimus ja spliin Griškovetsi arvates midagi meestele igiomast, sest „Linnas” on ainult üksainus naine. Tema – Marius Peterson ja Temake – Anneli Tuulik.

rele igatahes on ja talle tundub, et selle „muu” leiaks ta mõnes teises linnas, sest ütleb ju mõistus ja loogika, et teises linnas peab kõik olema teistmoodi. Ja enne veel, kui ta seisab perroonil, enne veel, kui on lõplik minek, räägib ta viimaseid kordi teistega – naisega, sõbraga, isaga, taksojuhiga. Miks ta siiski räägib, mida ta teistelt ootab, kui tal endal kõik niigi on otsustatud, selles vahel ongi üks Lembit Petersoni lavastuse keskseid saladusi.

Ei tea, kas argielust ära tahtmine, tavaelu ja ideaalide vahele rebenenud kuristik on kuidagi iseloomulikult vene-lik hingeseisund, igatahes on sedasama tunnet ka teistes Griškovetsi tekstides, „Vene rännumehe ülestähendustes” ja kunagises monotükis „Samal ajal” –

ikka seesama leebe iroonilise kõrvalpilguga kirjeldatud „tiibadeta ihalus” ideaali poole, millest Puškin kunagi Salieril lasi rääkida.

Kui ei teaks midagi Griškovetsist, siis tunduks, et näidendi „Linn” autoriks on keegi lüüriline insener. Ühelt poolt usk mõistusesse, veendumus, et kõigest peab olema võimalik aru saada, peab olema võimalik mõtestatud elu, ning teisalt täpne ja poeetiline tajude kirjeldus. Lavastaja on intervjuus viidanud ka Griškovetsi teksti tunnetuslikule sarnasusele Tšehhoviga, ning eks inseneri ja arsti elukutse vahel ole nii mõndagi ühist. Pealegi on oma ironia ka selles, et Tšehhovi öed igatsevad Moskvasse, Griškovetsi Sergei aga juba sealt ära.

Kas „Linna“ peategelane on mõeldud Griškovetsi *alter ego*’na, ei tea, aga lüüriline insener on temagi. Võib mõista, et tegu on ehitusvaldkonnas tegutseva inseneriga, ja teatud poeetilisus on kujundis, et ehitusega (mille sisuks on ju millegi uue teke) tegelejat valdab vaimne halvatus. Võib-olla erialasest kretinismist, võib-olla lihtsalt loomusest tahab Tema oma seisundit võimalikult täpselt tajuda. Just nimelt tegelase harjumuspärasele tungile täpsuse järele on ka Marius Peterson oma rolli ehitanud. Sellepärast katkestab teisi, sellepärast naeratab kõhklevalt ja eneseirooniliselt, sellepärast ägestub. Ja kuidas ikka teisiti täpsuseni jõuda, kui püüdes täpselt sõnastada. Et oleks tunne, et su sõnad väljendavad su olekut, et oled iga oma sõna taga. „Linna“ tegelased räägivad üldse üle keskmise palju, ikka enese taju ja seisundit kirjeldades. Üle kõige aga kõrgub enesetaju kirjeldustega tekstimassist peategelane, kes selle eest ka egoismis süüdistamata ei jää.

Taju Scylla ja Charybdis

Siiski on kõigi tegelaste rääkimislaadis selles lavastuses midagi ühist. Nad tajuvad kõik selgesti „aga’sid“, „paraku’id“ ja „siiski’sid“, mis seavad nende käitumisele piirid. Isegi selle üle üllatudes räägivad vahel lausetega, mida kurjem vaataja peaks ehk klišeeks. Aga tunne on õige, lihtsalt sõnad petavad. Nad räägivad ja pörkavad siis ootamatult mingi nähtamatu seinaga vastu oma mõtetes. Klišeed või mitte, igatahes loob nende nähtamatute seinte vahel laveerimine, ebalemine või rahulolematult mõmisemine peaaegu füüsilise keele, mis paneb vaatajat tajuma, et „jah, ma tean seda tunnet, mhmh, muidugi, kuidas sa seda ikka teisiti ütled kui mitte selle pagana klišeega, mis parata“. See kõik loob lavastuse ümber mingi tunnetuse täpsuse õhustiku.

Just seisundi kirjeldus on nii Griškovetsi näidendi kui ka selle alusmõtet (Stanislavski tähenduses) hämmastavalt detailitäpselt ja elegantselt Theatrumi väikeses ja vaiksuses saalis istuva publikuni toova Petersoni lavastuse peamine olek. Sest ega peategelasega ju väliselt midagi erilist ei juhtu; ta ei muuda kõigile kõnelustele vaatamata oma otsust ära sõita ning näidendi peamiseks ja vist ainukeseks reaalseks sündmuseks ongi see, et Tema siiski võtab kätte ja läheb jaama. Seal, tema ebalevalt kohvriga seistes, publiku kohtumine temaga ka lõpeb. Lõpp on küsimus. Läheb ta, ei lähe – ei tea. „Jääb üksi, seisab, kallutab pead, naeratab, raputab pead,“ ütleb lõpuremark ja täpselt nii on ka laval. Ka Marius Peterson ei anna järele kiusatusele oma tegelase edasisest tegevusest märki anda ja parem ongi. Saladus ja äraminemise dilemma oma „aga’dega“ jääb, seda on näha näitleja igas närvis ja liigutuses. Ja tunda saalis. „Teate ju küll seda tunnet,“ näib ta vaikides ütlevat.

Mõnes teises „Linna“ lavastuses võinuksid vahest Teda ümbritsevad tegelased olla kujutatud ebameeldivate ja tüütute inimestena, Tema aga argielu keskel tulpimuse käes vaakuva intellektuaalina, kes ei leia väljapääsu. Naine võinuks olla nääkleja, sõber loru, isa poega mitte mõistev degenerant, taksojuht lihtsalt pullivend. Näidend võimaldaks seda, ehkki küll jõudu rakendades. Petersoni lavastus aga eeldab kõigi tegelaste puhul parimat. Nii tõusevad tekstist välja repliigid, kus teised hämmastuvad, miks Tema arvab, et keegi teda ei mõista, miks arvab, et temaga toimuv on midagi globaalselt enneolematut. Küllap on tulpimus, seisak, tuttav teistelegi. Tõeliselt keeruliseks, aga huvitavaks muutub otsustamine siis, kui nii sinul kui kõigil su oponentidel on korraga õigus.

Temakese (Anneli Tuulik) väsimus pole maailmavalust, vaid maine ja segatud siira murega Tema (Marius Peterson) pärast.

Ülesehitus

„Linna“ kui lavastuse üheks ilusamaks osaks on karkassi läbimõeldus. Näidend on ju ülesehituselt lihtne, aga selle kerguse ja näidendis sisalduvate argumentide ja vastuargumentide saltosid lavale tuua mitte nii lihtne, kui võiks arvata. On näha, et lavastaja on tugevusõpetuses meister. Stseenide vahel pole otsesest hierarhiast, kõik on võrdselt olulised ja lisavad tülipimuse ja põgenemise paradoksi põhiteemale oma variatsiooni.

Tundub siiski, et „Linna“ võtme-stseeniks on stseen Isa ja Tema vahel. Selles väljendub ehk kõige selgemini lavastuse mõttestik ja teised stseenid näivad mõtet selleni kandvat ja arendavat. Seepärast võib rangelt võttes teisi tegelasi – Temakest, Maksit ja Juhti – käsitleda kõrvaltegelastena. Theatrumi lavastuse üks tugevaid külgi on see, et

kõrvaltegelaste osatäitjad on valitud sedavõrd täpse tajuga ning neile lavastaja poolt seatud rollikontuurid on nii läbimõeldud ja filigraansed, et näitlejad saavad avaldada oma loomulikkuses, pidamata sooritama ülesandeid, mis muudaksid neid ehk kunstlikuks.

Andri Luubi lavakujundus on lihtne. Tühi lava, juba oma väiksusest tingitult hubane. Selle keskel on kõrgendus, mis on kord kontori-, kord elutoa laud, kord abieluvoodi, kord taksoiste. Mõned tekid, padjad, toolid, klaasid, lamp. Ei midagi erilist – vajalikud, tavalised ja täpsed asjad. Mis aga annab ruumile laiem hingamise, on aken tagaseinas, õigemini selle tagantpoolt valgustatud viisand, millele stseenide vahetudes ilmuvad tegelaste seisatavad siluetid. Aken ja siluetid ei mõju sümbolina, aga miski neis ei takista neid ka sümbolina näge-

Kaks täbaras olukorras *mužik'i*, liiga väsinud, et isegi korralikult tülli minna.
Maks – Kristo Toots ja Tema – Marius Peterson.

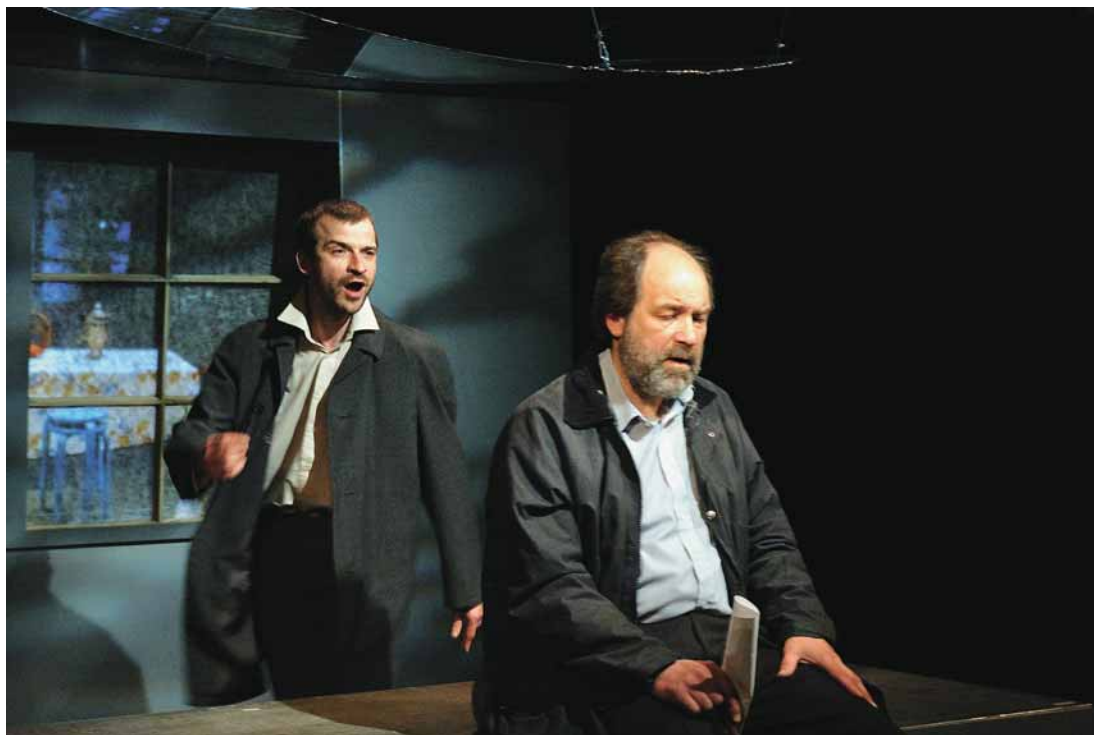
mast. Vahel näeb aknal tajutäpse muusika taustal (klezmerilaadsed ja piazzollalikud lood ning muu suitsune rõõm) kiireid ja hakitud kaadreid linnast, Tallinnast: aknad, seinad, ehitustandardid, autumbes tänavad. Need annavad linnale, mis hubases ruumis on kujutlustes ja eemal, reaalsust juurde.

Tausta tugi

Väikese naljaga pooleks võiks öelda, et lavastuse seisukohalt keerulisim roll on täita Tarmo Songil. Näidendi tegelaste loetelus on kirjas: Juht – taksojuht. Tundub, et just sellest kerge ironilise vembuna mõjuvast tegelasnimest on ka lavastaja lähtunud. Juht juhib lavastust. Ta seab paika stseeniks vajalikke rekvisiite: madratseid, toole, tasse, pabereid, ja kui kõik on valmis, viipab märguandeks. Kogu sellest lavastuse edasimine-

kuks vajalikust sahmerdamisest on saanud väike elegantne mäng, kuid mõneti on Tarmo Songil (Helvin Kaljulat pole ma selles osas näinud) raske ülesanne – sooritada muidu žesti- ja sõnatäpse lavastuses paratamatult visuaalset müra sünnitavaid pisitegevusi. Ta teeb, mis suudab, kuid selgesti on näha, et lavastuse viimases stseenis, muheda pühapäevafilosoofist taksojuhina, tunneb ta end palju vabamalt.

Võib-olla on tülpimus ja spliin Griškovetsi arvates midagi meestele igiomast, sest „Linnas“ on ainult üksainus naine. Peategelane väidab isegi, et naised olevat paremini ehitatud. Tunne, et miski on igaveseks kindel, neid nii kergesti ei heidutavat. No ei tea, võib-olla tõesti. Vaevatus, väsimus pärast väsimust, on igatahes tuum, millele on Anneli Tuulik ehitanud oma Temakese rol-

Viimased ja kõige veenvamad argumendid ärasõitmise vastu esitab just Isa (Lembit Peterson). Tema – Marius Peterson.

li. Aga ei ole viha ega isegi mitte selle allasurumist. Ta väsimus pole maailmavalust, vaid maine ja segatud siira murega abikaasa pärast. Tüütuvõitu või nii – pealesurutud öiste filosoofiliste dispuutidega ei lasta magada ja millalgi võiks ju ka intellektuaal õppida ise oma pastakaid üles leidma. Anneli Tuuliku mängust näib, et maailmavaluleja abikaasa olla on täiskohaga töö. Ta tajub olukorra absurdsust ja publik koos temaga. Temakese roll on tunnetuslikult väga täpne – läbi nina, ohkega pooleks intonatsioon ja peaaegu etteheitvalt ning resigneerunult kaldu kehahoiak ei jäta Anneli Tuulikut kogu lavastuse vältel. Ei ole vormis nürinenud ka seniste etenduste jooksul. Vaid lõpumonoloogis tekib ta silmisse äkki üllatav plikalik säde nagu mingi mälestus kunagisest Tanjast. Aga ta pole mingi närtsinud

mõrd, temas pole endise rajuidealisti kibestumist. Elu üllatudes naeratama panevates paratamatustes ja statistika mängukanniks olemises on tema jaoks mingi vääramatu ilu.

Kristo Tootsi Maks on alati pisut püüdlilikult muhe, vähe ujeda maapoisi olemisega veidrik. Tema suhe Sergeiga on nagu ikka veidi võõraks kasvanud põhikoolikaaslastega, keda ehk alati pisut imetletud – kompav ja samas harjunud.

Kahe sõbra vaheline stseen on lavastuses ainus, kus on (ilmselt küll vembuna) rõhutatud venelikkust: on samovar, on teeklaasid, on barankad. Seal nad siis istuvad nagu kaks vettinud varest. Üks maikas, teine madrusesärgis; ühel kukil ihalus päästvasse teise linna, teisel piinlikult pikale veninud kodune remont. Kaks täbaras olukorras *mužik'i*, liiga vä-

Juhil (Tarmo Song) on raske ülesanne – sooritada muidu žesti- ja sõnatäpset lavastuses paratamatult visuaalset müra sünnitavaid pisitegevusi.

sinud, et isegi korralikult tülli minna. Läbi kogu stseeni on tunda mingit absurdimaigulist ja nukrat piinlikkust. Kristo Toots mängib Maksit kuidagi meeldivalt kergelt. Ta liigutused on pehmed, detailitäpsed. Sentimentaalne äbarik, võiks Kristo Tootsi Maksit kohta tegelasega kurjustamata öelda.

Isa, poeg ja probleem

Lembit Petersoni Isa vestlus pojaga mõjub lavastuse finaalina ja mitte ainult sellepärast, et laval on kaks suurepäraselt ja täpselt näitlejat. Pärast kohtumist Isaga on küll veel kaks stseeni, kuid viimased ja kõige veenvamad argumendid ärasõitmise vastu esitab just Isa, isegi tingimata mitte sõnades. Ta ei püüa poega otsesõnu ümber veenda. Selleks mäletab ta veel piisavalt hästi iseennast samas seisus – mõistus ei pruugi siin

aidata. Peamiseks argumendiks on ta ise, nii nagu ta seal pargipingil istub – hallis argijopes ja habemes, elus näide sellest, et on ka väärikas elu pärast kriisi. Pealegi polnud tal oma sõnul ka nii kaua aega vinguda nagu nüüd pojalt.

Lembit Petersoni Isa on niisamuti tundetäpne ja sõnu valiva loomusega nagu poegki. Seepärast mõmiseb ta õiget sõna leidmata, peab täpsusetaotlusest ootamatuid pause, mängib välja komad, mõttekriipsud, noh'id ja punktiirid. Isa-poja kohtumine Theatrumi „Linnas“, kus mõlemad tegelikult ju teineteise argumente vaikimisi mõistavad, on üks paremaid näitlejaduosid, mida mul viimase aasta jooksul on õnnestunud näha. Iga repliik, ehkki ettearvatav, on üllatus ja näitlejad joonistavad olukorra välja viimsete detailideni. Ilus on see, et lavastus ei püüa anda kummalegi

poolele lõplikku õigust. Poja „tiivutu ihalus“ ei kao kuhugi, ei saagi kaduda, ja kui ta ka mõistusega aru saab, et kõike ei saa ega hakkagi kunagi saada, tuleb olla alandlik, nagu isa vihjab, jääb kibelus lihas ja hinges siiski alles. See olukord tuleb endal lahendada.

Isa kuulab poega tähelepanelikult – jutu sisust enamgi ta hääletooni ja vaikimisi –, nagu lappaks samal ajal mõttes kogemuste kartoteegis ja võrdleks. Näib, et Lembit Peterson mängib läbi terve stseeni (korduvalt seda ka välja öeldes) küsimust „Mida sa minult tegelikult kuulda tahad?“. Ja ega poeg oskagi vastata. See, mida poeg tahab, miks ta räägib ka teiste tegelastega, jääb saladuseks, aga tajutavaks, ja küllap sellepärast ka vaatajad lahkuvad etenduselt enamasti mingi paradoksisest teadliku naeratusega. Ka Isa lahkub lavalt väarikalt, kuid kurvalt, teades, et viimaks tuleb ikkagi kõigil oma tee ise läbi käia, kõigi eksisuundadega. Ta kergitab vana harjumuse kohaselt kübarat ja taandub tagasi oma paradokse täis sisemaailma. Temast jääb õhku sõna tähendust selgelt rõhutav ootusrikas „nägemiseni“.

Marius Petersoni rolli kohta võiks korrata Jaan Krossi alapealkirja näidendile „Vend Enrico ja tema piiskop“ – „ühtedele farss, teistele draama nagu alati“. Ta mängib sisekriisi nii, et vaataja võib ise mõistatada, kas nutta või naerda. Ja õigupoolest ongi lavastuse erinevatel mängukordadel õhustik saalis üsna erinev – kord asjalik, kord filosoofiline. Küllap sõltub see peale näitleja õhtuti erinevast enesetundest ka publikust – kord mõjub „Linn“ argise loona vaimsest tupikust, kord mõistujutuna ideaalide kratsimisest hinges, kui aeg muudkui lendab ja lendab. Petersoni Tema on luider ja üleväsinud, tal pole enam õiget tahtmist kakeldagi, iga vastuargument on talle tuttav ja paneb sisemiselt muigama. Ei taha tööd teha, ei taha ennast pestagi – depressioon puh-

tal kujul. Aga vastuargumentid panevad teda vahel ka imestama ja see annab lootust. Näib, nagu oleks tal ideaalidest raske füüsiline pohmell ja siiski ähmane lootus, et ehk õnnestub kuidagi sooritada spagaat üle kuristiku tagasi ideaalide juurde.

Küllap on ta vaev tingitud ka spetsiifiliselt vanusest, maise matka poole teel, nagu ta on. Istub ta, lips viltu kaelas, töölaua taga, räägib maikaväel sõbraga või mantlikrae oneginlikult kõrvadele tõmmatult isaga – ikka on ta kergelt küürus ja kui ringutabki, ei kipu väsimus temast kuhugi kaduma. Tema arvates on vaid üks asi, mis aitaks, – ärasõit –, kui seegi. Vaid otse publikule peetud monoloogis tekib ta silmisse veiderdav säde, justkui oleks ta kindel, et publik saab tema kahevahel hingeseisundist aru. Eks saab ka, aga pelgast arusaamisest Temale ju ka ei piisa, sest see tunne on füüsiline. Ta on pisut hämmastunudki, et kuidas siis nüüd äkki nii ja kuidas minuga, kellel muidu kõik nii kenasti läks. Nagu ühes Wisława Szymborska luuletuses – „miski pole muutunud, aga kõik on teisiti“. Tundub, et sisimas on temas seesama argielu ilutaju, nagu ta naisel, juba olemas.

Täpsus kui klassika jääk

Mõneti üllatav on, et Lembit Peterson on seekord lavastamiseks valinud just tänapäevase näidendi. Seda ei juhtu kuigi tihti. Miskipärast meenub sellega seoses mõistuloona mu endisest kõrgushüppajast onu kirjeldus, kuidas treenitakse neljasaja meetri jooksjaid: nad jooksevad peamiselt ainult ülesmäge ja kui nad siis tasase maa peale lahti lasta, on efekt võimas. Sama võib olla ka Petersoni puhul – tänapäevane näidend ja argikeel saab tema käes, kes enamasti raskete klassikutega on tegelnud, sügavust juurde. On ta ju enne „Linna“ viimastel aastatel lavastanud Dostojevskit, T. S. Elioti ja Shakespeare'i. Noh, päri-

Näib, nagu oleks Temal (Marius Peterson) ideaalidest raske füüsiline pohmell ja siiski ähmane lootus, et ehk õnnestub kuidagi sooritada spagaat üle kuristiku tagasi ideaalide juurde.

Harri Rospu fotod

selt see paralleel ka ei toimi, sest vaevalt Peterson Shakespeare'i lavastamisega Griškovetsi jaoks treenis. Aga keerukate kujundite rohke keele kogemuse jääk-energia annab ka Griškovetsi pisut lihtsama teksti puhul tunda. Harjumuse jõud.

Võrreldes ehk sama teemat käsitleva Jaan Tätte „Meeletuga“ on Griškovetsi linn tajutäpsem, ausam ja sisuliselt kompromissitum näidend – ära ja kõik, ei mingit allkirja asemel „Suur Pöder“ kirjutamist. Petersoni lavastusel on tulpimusele juba lavastaja vanusest ja kogemusest tulenevalt kaine kõrvalpilk täis mõistvat kaastunnet. Ta laseb igal tegelasel olla omas seisundis, oma hädadega, neid mitte liigselt õigustades ega ka nende üle liigselt lustides. Võtab

kõiki tõsiselt. Laseb neil rääkida, otsides sõnade tagant täpset taju, ja toob need erinevad tajud siis kõrvuti vaatajale võrrelda ja valida.

Pealkiri „Linn“ hakkab toimima alles pärast lavastuse vaatamist. Lavastuses pole linnast kui sümbolist justkui suuremat märki, sest kogu neuroosi linnaku eluruumi kaela ajada oleks vist ka pisut lapsik. Midagi närivat selles inimeste masinas muidugi on, aga dilemma – kas jääda või põgeneda ideaale otsima – võib tabada ka maal või Kuu peal. Ühiskondlikke seoseid, näiteks 1990. aastate „võitjate põlvkonna“ väsimust, lavastus ei rõhuta, aga taiplik vaataja saab neist isegi aru, ja õnnestunud valikuna õigel ajal mõjub lavastus niikuinii.

Mu isa rääkis kunagi, et käis Peterburis vaatamas jaapani lakktehnikas kausse ja mõtles muiates, et Euroopa kunst on nendega võrreldes ikka üks kirvetöö. Nipponitel, nagu neid jaapani kausse nimetatakse, on mitu kihti, pealmine kiht pole ebaoluline, aga selle taga on veel kolmas, neljas ja n-es, kõik selgesti nähtavad. Lembit Petersoni lavastus algab ehk tülpidusest, aga tülpiduse ja lavastuse põhiteema suhe on nagu neil kaussidelgi. Tülpidus, selle variatsioonid ja põhjused, on läbi kogu etenduse selgesti jälgitav, kuid lavastuse põhiteemaks on aeg. Isa on kuuskümmend viis, poeg on kolmkümmend viis. Nende suhtumine aega on erinev, ei saagi ühesugune olla. Kummalgi pole vääramatult õigus. Kuidas aja sügelemisest kehas ja hinges üle saada, jääb lahtiseks ja sügeluse ohvrile lahendada. Kui sügeleb, ju siis tuleb kratsida. Nagu ütles ühes luuletuses ameeriklane Robert Frost: parim tee välja on alati minna läbi. Saab vaid öelda lootvalt: „Nägemiseni.”

Lembit Petersoni „Linna” õhustik seostub oma täpsuse ja põhiprobleemide, pärast lahendustele viitamist, õhku rippuma jätmise poolest Robert Bressoni filmidega. Needki on täpselt läbi tajutud, puhastatud mõttestikuga ja püsivad tegelaste täidetud pausidel. Nii ka „Linn”. Vene keskealise põlvkonna esikriitik Marina Davõdova avaldas pärast muidu sümpaatset „Linna” lavastust teatris Draamakunsti Kool kahtlust, kas „Linnale” üldse leiduks lavastaja, kes kõik selle näidendi nüansid välja suudab tuua. Eestis leidis.